
Ühtne pangandusjärelvalve (SSM)

Seotud lingid

[Euroopa Keskpannga ühtse pangandusjärelvalve juhend](#)

[Aruanne SSM-i sanktsioonitegevuste kohta 2023. aastal](#)

Euroopa Komisjon tegi septembris 2012 ettepaneku luua ühtne euroala pankade järelvalve, millega anti Euroopa Keskpanngale õigus teha järelvalvet euroalas tegutsevate pankade usaldatavusnõuete täitmise üle ja lõplik vastutus kõigi euroala pankade finantsstabiilsusega seotud järelvalveülesannete eest. Septembris 2013 andsid Euroopa Parlamendi saadikud heakskiidu Euroopa Liidu uuele pangandusjärelvalve süsteemile, mis tõi 120 Euroopa Liidu suurimat panka alates 4. novembrist 2014 Euroopa Keskpannga järelvalve alla.

Ühtsest pangandusjärelvalvest ([Single Supervisory Mechanism](#), SSM) võtavad osa kõik euroala riigid ning sellega saavad lepingu alusel liituda ka euroalavälised riigid.

Ühtses pangandusjärelvalves tagab Euroopa Keskpank euroala pankade kapitali- ja likviidsusnõuete täitmise ning annab välja ja tühistab tegevuslubasid, lisaks annab nõusoleku pankades olulise osaluse omandamiseks.

Ühtse järelvalvemehhanismi eesmärk on tagada pankade ühtne tugev kapitalijärelvalve Euroopa Keskpannga ja riikide järelvalveasutuste koostöös. Eestis tegutsevatest pankadest kuuluvad Euroopa Keskpannga otsese järelvalve alla LHV Pank, Swedbank, SEB Pank ja Luminor Bank. Teiste pankade puhul teeb üldjuhul otsuseid Finantsinspektsioon, järgides vajaduse korral Euroopa Keskpannga juhtnõore.

Ühtse pangandusjärelvalve pädevuses on:

- seirata kõigi kapitalijärelvalve õigusaktide järgimist,
- juhtida otsese järelvalve alla kuuluvates pankades kohapealseid ja kaugkontrolle,
- rakendada sanktsioone jm.

Lisaks võib ühtse järelvalvemehhanismi raames kehtestada otsese järelvalve alla kuuluvatele pankadele lisanõudeid, sealhulgas võib nõuda suuremaid kapitalipuhvreid, kui on nõudnud riigi järelvalveasutus. Erandolukorras, kui seda on vaja euroala finantsstabiilsuse huvides, võib ühtne järelvalvemehhanism võtta üle ka vähemolulise panga järelvalve.

Euroopa Liidus loodava [pangandusliidu](#) alustalad on lisaks ühtsele järelvalvele ja kapitalinõuetele ka ühtne kriisilahenduskord (SRM) pankade maksevõime taastamiseks ja pangakriiside lahendamiseks ning tulevikus ka ühine hoiuste tagamise skeem. Pangandusliidu loomise üks põhieesmärk on

pankade maksevõime taastamise puhul vältida ja vähendada maksumaksjate raha kasutamist.

Ühtne järelevalvemehhanism ei hõlma muu hulgas järelevalvet muude finantsasutuste kapitalinõuete täitmise üle, finantsteenuste järelevalvet ega järelevalvet rahapesu tõkestamise valdkonna normide rakendamise üle.

Viimati muudetud 01.07.2024 [Teavita mind, kui sisu muutub](#)